

Newsletter

SEPTEMBER 2025

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie

 Cyprichova 42, 831 53 Bratislava

 sekretariat@vudpap.sk

 02 4342 0973

VÝSKUMNÝ ÚSTAV
DETSKEJ PSYCHOLÓGIE
A PATOPSYCHOLÓGIE

www.vudpap.sk

Newsletter 9/2025

Ďakujeme, že ste si otvorili septembrové číslo nášho newslettera!

Milé kolegyně, milí kolegovia!

Dovoľte mi pozdraviť vás na začiatku nového školského roka a zaželať vám veľa sily a motivácie pripraviť pre vašich žiakov alebo klientov bezpečné sociálne a psychologické prostredie v školách, v poradenských zariadeniach, ako aj v ďalších inštitúciách slúžiacich deťom a ich rodinám.

Neviem, či je vhodné dávať si predsavzatia aj v septembri, ale keďže sa začína školský rok, pre mnohých to môže byť prostriedok, ako si zadefinovať smer svojej motivácie či konkrétny cieľ, ako školský rok manažovať. Ako pri každom opakovanom začiatku, zvyčajne sa opierame o rutinu, o niečo, čo nám funguje a čo aj okolie vie predvídať a očakávať. Je tu však priestor aj na zmeny, na výzvy tvorivo vyskúšať niečo nové alebo iné ako doteraz.

Aj tento školský rok sme preto pre vás pripravili naše klasické formáty vzdelávania, webináre, podcasty a metodické informácie. Vzdelávania budú najmä pokračujúce, zamerané na posilňovanie sociálno-psychologických zručností a prácu so skupinou. Reflektujeme na potreby terénu a pokračujeme v realizácii vzdelávania v manažmente krízových situácií pre školy, v tvorbe a vydávaní preventívnych programov a v poskytovaní online supervízie.

Veľa vecí vieme však realizovať iba spolu s vami, preto sa v celonárodnom výskume, ktorý sa bude realizovať na jeseň 2025, opierame pri zbere dát o duševnom zdraví detí a mládeže práve o našu vzájomnú dôveru a spoluprácu. Na jeseň začíname aj implementačnú fázu aktivít na podporu a tvorbu systému včasného varovania pred predčasným ukončením školskej dochádzky. Našli sme aktívne a motivované školy a poradenské zariadenia, kde sa procesy a postupy budú pilotne overovať. Bez vás by nebola možná ani efektívna realizácia pretestovania detí vzdelávaných v A variante v špeciálnych školách a triedach, ktorá poskytuje ich rodičom možnosť overenia, či je ich dieťa zaradené v danej škole správne.

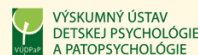
Nadalej budeme spoločne pracovať na podpore a rozvíjaní profesijných kompetencií, napríklad na legislatívnych zákonoch, ako je zákon o psychologической činnosti, ale aj na podpore odborných činností pre deti hovoriace maďarským jazykom (špeciálno-pedagogické postupy a pod.).

**Želám všetkým čitateľom Newslettera VÚDPaP úspešný nový školský rok!
Spolu to dáme!**

PhDr. Alena Kopányiová, PhD.
riaditeľka VÚDPaP

Začnite školský rok s odbornou podporou – prihláste sa na bezplatnú online supervíziu

Zvládnite nápor spojený so začiatkom školského roka s väčšou istotou a ľahkosťou. Bezplatná online supervízia vám poskytne odbornú podporu, spätnú väzbu a priestor na reflexiu. Pomáha zvyšovať profesijné kompetencie, predchádzať vyhoreniu a podporovať duševné zdravie odborných zamestnancov CPP/ŠCPP a ŠVZ a pedagogických zamestnancov ŠVZ.

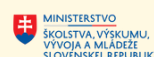
Výhody online supervízie:

- flexibilita a dostupnosť z akéhokoľvek miesta
- bez nákladov na cestovanie
- rovnaká odborná úroveň ako pri prezenčnej forme

Novinky od jesene 2025:

- Supervízne kluby – malé skupiny zamerané na konkrétne odborné témy
- Skupinová supervízia – zdieľanie skúseností, emocionálna podpora a pocit spolupatričnosti

[Viac informácií](#)

Pripravujeme inovačné vzdelávanie Manažment krízových situácií a ich prevencia

Cieľom vzdelávacieho programu je podporiť pripravenosť a schopnosť reagovať na krízové situácie **u riadiacich/vedúcich zamestnancov škôl a riadiacich/ vedúcich zamestnancov centier pre deti a rodiny.**

Vzdelávanie sa uskutoční kombinovanou formou: prezenčne aj dištančne. Prezenčná časť výučby sa uskutoční na adrese Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie, Cyprichova 42, 831 53 Bratislava. **Vzdelávanie je spoplatnené sumou 250 €.**

Termíny vzdelávania:

- 1. deň: 08. október 2025 o 8:30 - 16:30 (prezenčne)
- 2. deň: 09. október 2025 o 8:30 - 16:00 (prezenčne)
- 3. deň: 16. október 2025 o 8:30 - 12:30 (online)
- 4. deň: 23. október 2025 o 8:30 - 12:30 (online)

Prejaviť záujem o vzdelávanie môžete [vyplnením dotazníka.](#)

[Viac informácií](#)

Neprehliadnite

V období 02/2024 – 06/2025 prebiehala aktualizácia Štandardov odborných činností. Po zbere, vyhodnotení a zapracovaní podnetov odbornej verejnosti zaplikačnej praxe bol proces aktualizácie ukončený. Aktualizované výkonové a obsahové štandardy boli MŠVVaM schválené 19. júna 2025, súčinnosťou od 8. júla 2025. Hlavným cieľom aktualizácie štandardov je debyrokratizácia systému poradenstva a prevencie.

Zmeny v rámci aktualizácie štandardov sa uskutočnili vo všetkých zneniach výkonových štandardov, v troch zneniach diagnostických štandardov (Diagnostika kognitívnych schopností, Diagnostika komunikačnej schopnosti, Diagnostika matematických kompetencií) a v štyroch zneniach štandardov odborných činností (Odborné činnosti poskytované deťom s narušenou komunikačnou schopnosťou, Odborné činnosti poskytované v oblasti kariérového poradenstva, Odborné činnosti poskytované v rámci špecializovaných výchovných zariadení a štandard Odborné činnosti v rámci školskej spôsobilosti).

V rámci mesiaca september budeme priebežne realizovať webináre na tému zmien vo výkonových a obsahových štandardoch.

Plné znenie Aktualizácie Štandardov sa nachádza [na webovom sídle Ministerstva školstva, vedy, výskumu, vývoja a mládeže SR](#).

Konsolidované znenia aktualizovaných štandardov s vyznačenými zmenami v jednotlivých dokumentoch nájdete iba [na webovom sídle Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie](#).

Ďakujeme všetkým, ktorí svojimi podnetmi prispeli k aktualizácii obsahových a výkonových štandardov a tešíme sa na stretnutia počas webinárov.

Viac o procese aktualizácie štandardov

Posledná šanca prihlásiť sa na bezplatné vzdelávanie „Spolupráca v multidisciplinárnych tímoch formou sociálno-psychologického výcviku“

V školskom roku 2025/26 otvárame ešte 6 skupín v rámci celého Slovenska. Toto jedinečné akreditované inovačné vzdelávanie ponúka príležitosť posilniť profesijné kompetencie, zlepšiť multidisciplinárnu spoluprácu a rozvíjať zručnosti v komunikácii, riešení konfliktov a starostlivosti o duševné zdravie. Vzdelávanie je určené odborným a pedagogickým zamestnancom škôl, školských zariadení a centier pre deti a rodiny. Prihlásiť sa môžete ako jednotlivci alebo v tímoch (odporúčané 3–4 osoby).

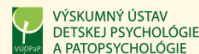
Viac informácií [TU](#).

The poster features a green header with a white Wi-Fi symbol and the text "POSLEDNÉ TERMÍNY". Below this, the title "INOVAČNÉ VZDELÁVANIE:" is followed by the course name "Spolupráca v multidisciplinárnych tímoch formou sociálno-psychologického výcviku". A photograph shows a group of people in a classroom setting. At the bottom, logos for the European Union, the Slovak Republic, and the Ministry of Education, Science, Research, Youth and Sports are displayed, along with a description of the target audience: "Pre odborných a pedagogických zamestnancov škôl, školských zariadení a centier pre deti a rodiny".

Prihlásiť sa

POZÝVAME VÁS NA SÉRIU WEBINÁROV K ADAPTAČNÝM PROGRAMOM

Začiatok školského roka prináša žiakom mnohé zmeny – nové prostredie, kolektív či požiadavky. VÚDPaP pripravil sériu bezplatných webinárov, ktoré predstavujú adaptačné programy BEZPLATNE dostupné na portáli [ePoradenstvo](#). Ich cieľom je uľahčiť deťom a mladým ľuďom prechod do nového prostredia a podporiť bezpečnú, spolupracujúcu a priateľskú atmosféru v triedach. Webináre sú primárne určené pre pedagogických a odborných zamestnancov škôl.

Webinár: Adaptačný program „SPOLU RASTIEME“ pre žiakov 1. ročníka základnej školy

11. september 2025, 13:00 – 14:30

Lektorky: Mgr. et Mgr. Miriama Haburaj, Mgr. Anna Kudjaková

Program podporuje žiakov 1. ročníka pri adaptácii na školu – pomáha znížiť stres, posilniť sebadôveru a rozvíjať komunikačné a sociálne zručnosti.

REGISTRUJTE SA

Webinár: Adaptačný (stmelovací) program „EXPEDÍCIA MY“ pre piatakov ZŠ a prvákov osemročných gymnázií

18. september 2025, 13:00 – 14:30

Lektorky: Mgr. Magdaléna Horáková, PhD., Mgr. Martina Uríková

Program podporuje žiakov 5. ročníka alebo 1. ročníka 8-ročného gymnázia v plynulom prechode z primárneho vzdelávania na nižšie sekundárne vzdelanie.

REGISTRUJTE SA

Webinár: Adaptačný program „SPOLU SME VIAC“ pre stredné školy

25. september 2025, 13:00 – 14:30

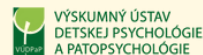
Lektorky: Mgr. Karin Gálová, PaedDr. Dorota Smetanová, PhD.

Program pomáha prvákovi SŠ pri adaptácii v novej škole so zameraním na budovanie vzťahov.

REGISTRUJTE SA

Novinky v ePoradenstve

Začiatok školského roka prináša nové príležitosti ako podporiť žiakov a študentov v rozvoji sociálno-emocionálnych zručností, budovaní odolnosti voči záťaži a vytváraní zdravej školskej klímy.

Elektronický portál ePoradenstvo sme rozšírili o nové bezplatné programy a doplnkové materiály pre podporu odborných činností.

Nové programy:

- Adaptačný program SPOLU RASTIEME pre žiakov 1. ročníka ZŠ
- Adaptačný program Expedícia MY pre žiakov 5. ročníka ZŠ a 1. ročníka osemročných gymnázií
- Adaptačný program SPOLU SME VIAC pre žiakov 1. ročníka SŠ
- Preventívny program Moje zdravie a moja pohoda pre žiakov s mentálnym postihnutím na 2. stupni ŠZŠ

Nové doplnkové materiály k existujúcim programom:

- Bulletin k programu Rozprávka o zatúlanom medvied'atku pre pedagogických zamestnancov
- Bulletin a rozprávková kniha k programu Rozprávka o zatúlanom medvied'atku pre žiakov 1. stupňa ZŠ a rodičov
- Bulletin k programu Chcem sa v triede dobre cítiť s odporúčaniami pre rodičov, ako podporiť pocit bezpečia u detí v školskom prostredí

Začnite školský rok s nástrojmi, ktoré prinášajú istotu, overené postupy a podporu v školskom aj domácom prostredí.

[Pozrieť novinky v e-Poradenstve](#)

Ďakujeme za záujem o online kurz

Úvod do prevencie rizikového správania (ÚDoP)

Ďakujeme za záujem o online kurz Úvod do prevencie rizikového správania, kde evidujeme 654 prihlásených, čo je takmer úplné naplnenie kapacity portálu. Kurz úspešne dokončilo 128 absolventov a absolventiek. Gratulujeme.

ÚDoP

Ceníme si aj spätné väzby, ktoré boli prevažne pozitívne. V kurze sa však vyskytlo niekoľko nedostatkov, na ktorých odstránení sme pracovali počas letných mesiacov. Veríme, že tieto úpravy pozitívne ovplyvnia zážitok a dojem zo vzdelávania pre ďalších záujemcov a záujemkyne.

Na tomto mieste by sme radi vyzvali už zaregistrovaných poslucháčova poslucháčky, ktorí doteraz neabsolvovali celý kurz a mali by záujem o získanie certifikátu, aby si kurz dokončili do 26. 9. 2025. Po tomto termíne budú deaktivované kontá neaktívnych užívateľov, aby sa uvoľnilo miesto pre ďalších záujemcov o online kurz. Absolventom vzdelávania, ktorým bol vygenerovaný certifikát, bude prístup do kurzu naďalej ponechaný.

Prihlasovanie pre nových záujemcov bude spustené od 1. 10. 2025, opäť do naplnenia kapacít.

[Prečítajte si viac](#)

Vzdelávame sa

Prednáška primára Jána Šubu o ADHD v Detskom centre VÚDPaP

Vo Výskumnom ústave detskej psychológie a patopsychológie sa uskutočnila prednáška primára Kliniky detskej psychiatrie Národného ústavu detských chorôb MUDr. Jána Šubu, MPH. Klinika detskej psychiatrie je vysokošpecializované pracovisko, jediné tohto druhu na Slovensku. Prednáška bola zameraná na špecifiká diagnostiky ADHD – hyperkinetických porúch, výskyt komorbidných symptómov a problémových okruhov, ktoré sa pán primár snažil priblížiť, oboznámiť a poukázať na prepojenie s inými závažnými psychiatrickými ochoreniami v teoretickej úrovni.

V druhej časti prednášky vznikla aktívna interakcia s pracovníkmi centra pri prezentácii kazuistík, ktoré poukázali na dynamiku priebehu vývinu nielen ochorenia, ale aj liečby z dlhodobého hľadiska. Prinieslo to mnohé otázky a informácie ku celenému uchopeniu diagnózy ako takej a jej možných vývinových štádií v interakcii s medikamentóznou liečbou. V diskusii pán primár poukázal aj na poddimenzovanosť a kapacitnú krízovú situáciu v oblasti starostlivosti o duševné zdravie detí na Slovensku z pohľadu pedopsychiatrie, ktorá opakovane apeluje na skvalitnenie poskytovaných možností liečby, terapií a doliečovania detí a mládeže na Slovensku. Veríme, že sme začali kvalitnú spoluprácu a prepájanie pohľadov a poznatkov medzi dvoma vysokošpecializovanými pracoviskami.

Leto plné vzdelávania - príprava na pilotné školy

Leto 2025 sa v NP PUŠD nieslo v znamení intenzívnej prípravy našich oblastných koordinátorov na ich pôsobenie na pilotných školách. Absolvovali sériu školení a workshopov, ktoré ich vybavili potrebnými zručnosťami pre nadchádzajúci projekt. Zúčastnili sa kurzu mentoringu, kde si osvojili metódu mentoringového rozhovoru.

Mentoring je partnerský rozvojový vzťah, v ktorom skúsený mentor sprevádza menej skúseného kolegu (menteeho). Tento proces je založený na dôvere, otvorenosti a podpore. Jeho cieľom je pomôcť menteemu rozvíjať profesijné zručnosti, rozširovať obzory a nájsť vlastné riešenia. V školskom prostredí je mentoring cenným nástrojom na podporu učiteľov, zdieľanie overených metód a riešenie náročných pedagogických situácií. Pravidelné a štruktúrované mentoringové rozhovory pomáhajú učiteľom rásť, získavať istotu vo svojej praxi a zlepšovať kvalitu vzdelávania pre žiakov.

Okrem toho sa oblastní koordinátori zúčastnili školenia o terénnej sociálnej a komunitnej práci a tréningu facilitácie workshopov, kde si prehĺbili svoje poznatky a kompetencie. Tieto aktivity im poskytnú cenné nástroje, ako efektívne podporovať školy, komunikovať s pedagógmi a analyzovať komplexné situácie. Od septembra začínajú koordinátori pôsobiť priamo v teréne, kde budú mapovať fenomén Predčasného ukončenia školskej dochádzky (PUŠD) na Slovensku a overovať funkčnosť systému včasného varovania. Ich kompetencie, odhodlanie a presvedčenie sú pre úspech celého projektu kľúčové.

Pripravujeme sa na jesenný zber dát

Po dokončení Predbežnej výskumnej správy sa tím NP Dáta sústreďuje na organizáciu zberu dát, ktorý sa bude realizovať od septembra do novembra 2025 v školách zaradených do reprezentatívneho súboru.

Do tímu externých expertov sa stále môžete prihlásiť vo výberovom konaní. Zároveň hľadáme nových kolegov a kolegyně na pozíciu analytik/analytička.

Spolupráca s Oxfordskou univerzitou

Tím NP Dáta nadviazal spoluprácu s Oxfordskou univerzitou, ktorá zastrešuje medzinárodný prieskum duševného zdravia stredoškolákov OxWell.

V auguste sme mali online stretnutie s profesorkou Minou Fazel, vedúcou oxfordského výskumného tímu a 18. augusta 2025 sa uskutočnilo aj osobné stretnutie vo VÚDPaP. Diskusie priniesli výmenu skúseností a otvorili možnosti ďalšej spolupráce v monitorovaní duševného zdravia detí a mládeže.

Žiacky expertný panel

19. augusta 2025 sa vo VÚDPaP konal žiacky expertný panel. Žiaci 2. stupňa ZŠ a študenti stredných škôl testovali online dotazník o duševnom zdraví. Po anonymnom vyplnení nasledovala diskusia zameraná na zrozumiteľnosť otázok, funkčnosť systému a čas potrebný na vyplňanie. Vďaka ich podnetom upravujeme dotazník tak, aby bol jasný, pochopiteľný a zrozumiteľný.

Online stretnutia so školami

25. a 26. augusta 2025 sme zorganizovali online stretnutia pre riaditeľov základných a stredných škôl. Predstavili sme obsah a aktivity projektu NP Dáta, proces zberu dát, kritériá výberu škôl a zodpovedali otázky účastníkov. Diskusie zároveň posilnili spoluprácu so školami, ktoré sa zapoja do reprezentatívneho zberu dát.

VÚDPaP nájdete v septembri na Európskej noci vedy 2025

Príďte k nášmu stánku a zistíte, čo má spoločné vývin detí a teória chaosu. Aj malé zmeny môžu spustiť veľkú odozvu – rovnako ako efekt motýlích krídel. Spolu preskúmame:

- čo sa deje v hlave dieťaťa, keď navonok nič nedáva zmysel,
- ako na deti vplyvajú dezinformácie, stereotypy a digitálny chaos,
- ako môžeme my dospelí podporiť duševné zdravie detí a predchádzať rizikovému správaniu.

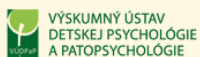
Dopoludnia sa tešíme na žiakov a študentov, popoludní na širokú verejnosť.

Kedy: 26. september 2025

Kde: Stará tržnica, Bratislava

[Viac informácií](#)

Letné inšpirácie na podporu duševného zdravia sme uzatvorili témou prokrastinácie

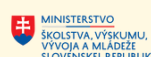
Počas leta sme pre odborných zamestnancov ZPP, škôl a ŠVZ prinášali na [Facebooku](#) a [Instagrame](#) tipy a aktivity na podporu duševného zdravia – od vďačnosti, benefitov supervízie, cez všímavosť, pohyb, spánok, digitálny well-being, umenie a tvorivosť, až po zdravé vzťahy.

V poslednom augustovom týždni, keď sa pracovné tempo opäť zrýchľuje a úloh pribúda, sa venujeme téme prokrastinácie – ako neodkladať dôležité veci na neskôr a udržať si energiu aj po lete.

Pozrite si video so psychologičkou Mgr. Judit Malík o tom, ako plynulo prejsť z letného režimu do školského, s odkazom na podcast Prokrastinácia: Prečo odkladáme povinnosti a ako to zmeniť?

[Pozrieť video](#)

Vypočujte si naše podcasty

Grooming: Nenápadné nebezpečenstvo, ktoré ohrozuje deti

Grooming je tichý proces, v ktorom si dospelý systematicky buduje dôveru dieťaťa, aby ju zneužil. Ako predátora spoznať a čo musia vedieť rodičia, aby dokázali zasiahnuť včas? Vypočujte si rozhovor so psychologičkou VÚDPaP Mgr. Beátou Sedlačkovou.

[Vypočujte si](#)

Dnes je Medzinárodný deň ľavákov

Vedeli ste, že ľavorukosť nie je zlozvyk ani porucha, ale prirodzená súčasť toho, kým sme? Najhoršie, čo môžeme urobiť, je „preúčať“ dieťa na pravú ruku – môže mu to ublížiť na celý život. Hovorí o tom psychologička VÚDPaP PhDr. Eva Smíková, PhD.

[Vypočujte si](#)

Keď prázdniny nesplnia očakávania

Nie vždy sú prázdniny také, ako si ich deti vysnívajú. Čo robiť, keď sa vrátia od starých rodičov, z tábora alebo od druhého rodiča smutné či sklamané? V podcaste Nahlas o deťoch Mgr. Judita Malík hovorí o tom, ako deťom pomôcť spracovať neprijemné prázdninové zážitky a ako ich podporiť pri zvládaní rozčarovania.

[Vypočujte si](#)

Vypočujte si naše podcasty

Úzkostné dieťa v školskej praxi

V epizóde **Odborne na slovíčko** hovoríme o rozpoznávaní úzkosti, jej prepojení s rôznymi diagnózami a o tom, ako deťom vytvoriť bezpečné prostredie na učenie aj život. Vypočujte si, ako sa úzkosť prejavuje v škole, s akými diagnózami sa môže spájať, čo úzkostnému dieťaťu skutočne pomáha – a akú úlohu v tom zohráva učiteľ a rodič.

Vypočujte si

Bez obáv do lavíc: Ako žiakom pomáhajú adaptačné programy zvládať nové začiatky

Nástup do novej školy či triedy je pre deti veľkou zmenou. Nové prostredie, spolužiaci i výzvy sú často spojené aj so stresom. Ako môžu školy a odborní zamestnanci pomôcť deťom zvládnuť tieto výzvy?

Vypočujte si

Podcast - Odborne na slovíčko

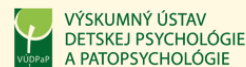

Podcast - Nahlas o deťoch

Nové prednášky z konferencie

Dieťa v ohrození 2025 na YouTube!

Prinášame vám poslednú šesticu prednášok z konferencie Dieťa v ohrození 2025, ktoré ponúkajú praktické poznatky, inšpirácie a overené postupy z oblasti duševného zdravia, vzťahov a starostlivosti o deti.

„Kamalásy“ v detských srdciach: Prejavy detskej sexuality a dôležitosť sexuálnej a vzťahovej výchovy

PaedDr. Dorota Smetanová, PhD. vysvetľuje, prečo sú prejavy detskej sexuality prirodzené a ako na nereagovať s rešpektom a porozumením.

Čo (ne)vieme o duševnom zdraví slovenských detí, žiakov a študentov?

Mgr. Eva Rajčániová, PhD. a **Mgr. Katarína Debnáriková, PhD.** informujú o zisteniach prvého celoslovenského zberu dát o duševnom zdraví detí a mladých ľudí vo veku 3 až 26 rokov. Predbežnú výskumnú správu nájdete [TU](#).

Dobré vzťahy v škole - kľúč k duševnému zdraviu

PhDr. Zuzana Šareková a **Mgr. Henrieta Šnapková** predstavujú zážitkový program, ktorý zvyšuje kompetencie triednych učiteľov pri zvládaní náročných situácií v školách.

Od výziev k príležitostiam: Efektívne metodické usmerňovanie v poradenských zariadeniach

PaedDr. Jana Lednická z CPP Bratislava 3 a **PaedDr. Jozef Cimra** zo Školy pre mimoriadne nadané deti a gymnázia v Bratislave ponúkajú overené spôsoby spolupráce CPP a škôl.

Špecifiká psychologickej starostlivosti o dieťa s epilepsiou

Epilepsia patrí medzi najčastejšie neurologické ochorenia detského veku. Podľa **Mgr. Margaréty Hapčovej, PhD.** z NÚDCH je pri liečbe kľúčová psychologická podpora a psychoedukácia.

Teória vzťahovej väzby: Čo hovorí o nás ako poskytovateľoch starostlivosti

Mgr. Lucia Lenická predstavuje model vzťahovej väzby podľa Uny McCluskey a približuje, ako detstvo a skúsenosti ovplyvňujú naše pocity a reakcie v momente ohrozenia.

Pozrieť prednášky z DVO

Michal Čerešník: Psychológia osobnosti

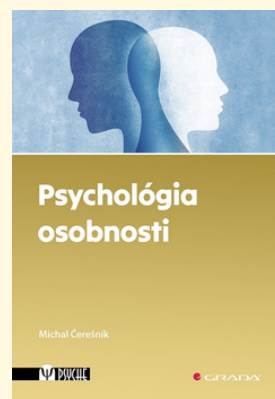
Bratislava: Paneurópska vysoká škola, Fakulta psychológie, 2019. 276 s. ISBN 978-80-89453-79-8.

Napísať prehľadnú publikáciu na tému Psychológia osobnosti je nespochybniteľne náročná úloha, a to najmä ak chcete obsiahnuť dôležité teórie, a zároveň nepresiahnuť čitateľný počet strán. Novinkou od vydavateľstva Grada je publikácia od doc. PhDr. Michala Čerešníka, PhD.

Publikácia Psychológia osobnosti je koncipovaná ako učebnica pre vysokoškolských študentov psychológie a príbuzných odborov. Autor strieda vážne filozofické úvahy a esejistický, čitateľný jazyk. Časté poznámky pod čiarou chcú čitateľa zaujať a priniesť k hutnému textu akési odľahčenie zaujímavosťami z danej oblasti. Po jednotlivých kapitolách autor ponúka súhrn otázok pre možnosť zrekapitulovania a overenie si pochopenia textu. Kontrolné otázky na rekapituláciu však nie sú vždy priamo naviazané na text, čiže je tu autorom poskytnutý priestor aj na využitie externej literatúry.

Spektrum a záber tém sú široké – od biologických základov osobnosti, cez temperament, charakter, motiváciu a schopnosti, až po dynamiku a integráciu osobnosti. Text sa opiera o klasické teórie (Freud, Jung, Allport, Bandura) i modernejšie modely črt a súčasnú diagnostickú terminológiu (DSM-5, MKCH-11). Obsahovo kniha sleduje klasické členenie disciplíny – od vymedzenia pojmu a determinant osobnosti, cez štruktúru, temperament, charakter, motiváciu a schopnosti, až po problematiku sebapoňatia a dynamiky osobnosti. Grafické prvky, ktoré by mohli podporiť porozumenie, sú prevažne prevzaté zo zahraničných zdrojov a ponechané v pôvodnom anglickom jazyku.

Kniha môže byť preto náročná na čítanie, môže slúžiť ako doplnkový zdroj pre čitateľov, ktorých zaujíma téma psychológie osobnosti.

Denník teenagera

Denník teenagera je zaujímavá a kreatívna publikácia, ktorá vznikla v spolupráci s UNICEF Slovensko, Ministerstvom zdravotníctva SR a Národnou linkou na podporu duševného zdravia. Jej cieľom je podporiť duševné zdravie teenagerov. Keďže dospievanie je obdobím veľkých zmien, ktoré môžu byť pre nich veľakrát náročné, Denník teenagera je knižkou, ktorá ponúka priestor na sebapoznanie, prácu s emóciami a budovanie duševnej pohody prostredníctvom praktických tipov a cvičení.

V publikácii sú pomerne jednoducho a aj vekovo primerane opísané úskalia, s ktorými sa v tomto veku môžeme stretnúť - ako napr. zmeny nálad a intenzívnejšie emócie, zmena sociálnych kruhov, väčšia potreba individuality a samostatnosti, telesné zmeny, a aj zmeny záľub. Okrem toho sú pomenované a vysvetlené možné riziká, či už nadužívanie digitálnych technológií a sociálnych sietí, užívanie návykových látok, nedostatok spánku a zdravej výživy. Prínosná môže byť sekcia "Emergency kit", kruh emócií a pochopenie emócií i modelová situácia, ako povedať nie v prípade, keď ma kamoši prehovárajú k alkoholu.

Vyberáme z našich časopisov

MABEL – multijazyková batéria testov ranej gramotnosti založená na dôkazoch

Marína Mikulajová

Psychológia a patopsychológia dieťaťa, ročník 53, číslo 2, 2019, s.134–146

Článok predstavuje novú testovú batériu MABEL (Multilanguage Assessment Battery of Early Literacy), ktorá vznikla v rámci európskeho projektu ELDEL. Batéria obsahuje testy vytvorené a validované vo viacerých jazykoch vrátane slovenčiny a češtiny a umožňuje objektívne posudzovať úroveň ranej gramotnosti u monolingválnych aj multilingválnych detí. MABEL ponúka odborníkom možnosť včas odhaliť riziko dyslexie či iných ťažkostí pri učení čítania a písania. Publikácia prináša aj výsledky longitudinálnych výskumov, ktoré potvrdzujú prediktívnu hodnotu týchto testov, a zdôrazňuje význam včasnej diagnostiky pre úspešný rozvoj gramotnosti.

[Celý článok](#)

Adaptácia Testu cesty pre diagnostiku detí zo sociálne znevýhodňujúceho prostredia

Ján Ferjenčík, Bernadeta Plichtová

Psychológia a patopsychológia dieťaťa, ročník 53, číslo 2, 2019, s.147–159

Štúdia sa zaoberá problémami používania Testu cesty (Trail Making Test – TMT) u rómskych detí zo sociálne znevýhodneného prostredia. Výskum ukázal, že pôvodná verzia testu, ktorá vyžaduje radenie podľa abecedy, je pre tieto deti neprimerane náročná a nezachytáva presne ich exekutívne funkcie. Autori preto vyvinuli upravenú verziu testu, inšpirovanú čínskymi modifikáciami, kde sa písmená nahradili číslami v rôznych tvaroch. Táto adaptácia minimalizovala kultúrne skreslenie a priniesla porovnateľnú obťažnosť úloh pre rómske aj majoritné deti. Článok zdôrazňuje potrebu kultúrne citlivej psychodiagnostiky, aby sa predišlo nesprávnym záverom pri hodnotení výkonu detí.

[Celý článok](#)

Máte námety, nápady
a podnety, ktoré môžu
obohatiť náš newsletter?
Napíšte nám!

newsletter@vudpap.sk